

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

380. An, & qualiter liceat curatis abesse ratione studiorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

licentiâ Ordinarii. Garc. n. 78. juncto, n. 83. & ex eo Filiuc. loc. cit. Addit Laym. th. mor. l. 4. tr. 2. c. 6. n. 5. quoad æquitatem causæ, dum sunt beneficiati curati, necessarium videri, præsertim si absentia ratione doctioris diuturnior, ut sit necessitas aliqua docendi, v. g. quia pauci admodum doctores reperiantur, vel major Ecclesiæ utilitas, citatque pro hoc Vascq. de benef. c. 4. n. 146. nisi dicere quis velit hoc ipso etiam respectu curatorum licitum esse docere publicè Theologiam, quia docendo plus Ecclesiæ profunt: siquidem facere Prædicatores, ministros, & Pastores Ecclesiæ idoneos, melius est quàm prædicare, & ministrare. Laym. *ibid.* Sed neque ad legendum & docendum, etiam Theologiam, quamvis nullus alius idoneus reperiretur, & Vicarius habilis ad curam relinqueretur, curato concedere licentiam poterit Episcopus juxta Paxjord. l. 10 tit. 40. n. 51. qui citat pro hoc Gonz. ad reg. 8. Gl. 6. n. 254. & Barb. de off. Episcopi alleg. 53. n. 76.

Questio 380. An, & qualiter liceat curatis abesse ratione studiorum, quæ causa manifestam implicat Ecclesiæ, cui quis præest, utilitatem, ut eleganter deducit Abbas in c. licet vobis. de præb. n. 5. apud Lott. n. 150.

Respondeo primò jure antiquo, nimirum vi c. 2. de privileg. in 6. c. licet. de præb. c. cum ex eo. de elect. in 6. c. fin. de Magist. & c. concessum, ut per quinquennium excusentur à residentia, & in absentia fructus suorum beneficiorum percipiant Studentes Theologiæ, vel juri canon. (DD. namque communiter & S. Congreg. parificant hæc studia duo, eò quòd his temporibus pro regimine Ecclesiarum æquè bene, ne dixerim melius, deferviat jus canonicum, quàm Theologia; imo quoad facilitatem addiscendi, & opportunitatem lucrandi panem jus canonicum prævaleat. Paxjord. num. 148. citans Zerol. v. studium. Carol. de Grassis de effect. Cler. in prælud. n. 54. & 64. Abb. Felin. in cit. c. fin. Horat. Lucius in tr. de privileg. privilegio 99. Navar. in man. c. 25. n. 120. Hojed. de incomp. c. 17. num. 28. & passim alii apud Garc. n. 54. Quin & Studentes in alia qualibet scientia, etiam Grammatica, Azor. cit. p. 2. l. 7 q. 3. juxta Gl. in c. cum ex eo v. literarum. Et si enim cit. c. fin. prohibeatur Religiosis & extensive etiam Archidiaconis, Decanis, Plebanis, Præpositis, Cantoribus, aliisque Clericis personatus habentibus, nec non presbyteris, studere Philosophiæ vel legibus (de quo etiam vide Paxjord. loc. cit. num. 151. ubi etiam ait, si studium non sit privilegiatum, vel solum pro certo tempore, neque adsit particularis dispensatio Papæ, qui legibus sæcularibus, aut philosophiæ operam daret, non solum non lucraretur fructus beneficii, sed & quatuor pœnas, quas num. 152. enumerat, incurreret; neque inferiorem Papa posse hanc licentiam concedere, adjecta tamen num. 157. & seq. bona limitatione, quoad studium juris civilis) non tamen intelligitur id de eo philosophices vel legum studio, quod fit in ordine ad intelligentiam canonum, & Theologiæ, sed ad summum de eo, quod diversum à studio Theologiæ, vel canonum in se ipso ita terminatur & sistit, ut quis fiat Philosophus vel causidicus. Lott. l. 3. q. 27. num. 204. Modò tamen studeant in studiogenerali, seu celebri Universitate, c. tua. de Cler. non resid. c. 2. de privileg. in 6. Garc. num. 55. citans Zech. de rep. Eccles. tit. de Cler. non resid. n. 7.

Zerol. v. studium. Quamvis Lott. num. 206. dicat quosdam distortis verbis citatæ decretalis distinguere inter studium publicum in Universitate aliqua, & studium privatum in camera. Pirh. quoque sentiat contrarium ad tit. de Cler. non resid. num. 38. citans pro se Abb. in c. tua. n. 4. & Host. *ibid.* idque Argumento c. tua. cum ibi solum dicatur non gaudere indulgentia, seu privilegio lucrandi fructus in absentia, qui in fraudem se conferunt prætextu studiorum ad talia loca, in quibus nullum, seu non competens est studiorum exercitium. Unde si alicubi studia vigeant, adeoque finis & utilitas, ob quam privilegium hoc studentibus Clericis concessum est, obtineri possit, eodem gaudebunt, qui ibi student, sive locus sit civitas, sive villa, sive castellum. Felin. etiam Hostiens. & alii apud Paxjord. num. 139. putent, quod si aliquis excellens Doctor legeret extra studii generalis locum, tutum fore in conscientia, qui sub illo studeret; hoc tamen Superioris arbitrio prudeniter relinquendum, ne sub hoc prætextu regantur otia; sed & ante Trident. solum non peti ad hoc licentiam Episcopi testatur Azor. loc. cit. ex Innoc. Hostiens. & c. in c. relatum. Quin & passim impetrari solitam in Curia Romana à summo Pœnitentiario. Porro dictum quinquennium incipit computari à die, quo cepit beneficiatus literis operam dare. Azor. loc. cit. Idem est de septennio, de quo paulò post, quod uti & dictum quinquennium debet esse utile, & integrum, deducto nimirum omni iusto impedimento. Lott. n. 170. dicens hanc fuisse sententiam Lapi, Franch. & aliorum securorum Archidiaconum. Denique dictis juribus & privilegiis comprehendi quoque habentes beneficia parochialia, & curata, potuisse nimirum eos olim ratione studiorum saltem de licentia Episcopi etiam ad septennium abesse satis indicant, & docent AA. Azor. loc. cit. Lott. num. 152. & seq. Engels ad tit. de Cler. non resid. num. 11.

2. Respondeo secundò: modo etiam post Trident. dictis juribus, & privilegiis, uti & privilegiis concessis specialiter quibusdam universitatibus, etiam quoad curatos derogatum non esse (cum non extet decretum aliquod, in quo ea revocentur c. enim. 2. sess. 6. revocantur solum indulta perpetua de non residendo. Garc. n. 69. sed neque c. 1. sess. 23. verbis illis: quolibet privilegio: quia ubi derogatur simpliciter privilegiis, in dubio non intelligitur de privilegiis insertis in jure, Bart. communiter receptus in Extrav. ad reprimendum. v. non obstantibus. Felin. in c. 1. de rescrip. n. 12. & plurimi alii apud Garc. n. 72.) sed & licere illis abesse ratione studiorum, petita & obtenta ab Ordinario licentia, tenent plures scribentes post Trid. sic expressè Laym. Th. mor. l. 4. tr. 2. cap. 6. n. 5. ait: concessum est Episcopo in cap. cum eo de elect. in 6. dispensare cum promotis ad Ecclesias parochiales, ut usque ad septennium, quo in studiis morari possunt, ad sacerdotium promoveri non teneantur, modò intra annum post adeptam parochiam subdiaconi fiant. idem tradit ad c. cum ex eo. de elect. in 6. Idem claris verbis tenet Pirh. loc. cit. num. 34. *ibid.* quod etiam curari quinque annis studere, & quamdiu, voluerint docere possint in Theologia & jure canon. absque eo, quòd opus sit ad hoc licentia Ordinarii, quamvis id intinandum Episcopo, præcisè, ut idoneum Vicarium substituere possit, quin & si Episcopus impedire velit, quò minus curatus, qui non sufficiens in his disciplinis instructus, & ad studia idoneus est, iis operam dare possit.

possit, is possit tanquam gravatus appellare, siquidem indultum à jure beneficium non est alicui auferendum, &c. ita manifestè supponit Lott. *cit. q. 27. num. 151. & seq.* dum ait *num. 152.* ex Abb. *in c. licet*; quòd in tali casu causà studii possit differri sacerdotium ad septennium, modò illico fiant subdiaconi. & n. 161. ex Archid. & Gemin. quòd si data habilitate ac legitimitate persona denegaretur talis dispensatio; esset locus recursum impetrandò officium Superioris, ita ut hic Episcopum cogeret ad dispensandum. & *num. 136.* quòd cum hæc dispensatio fiat mediante deputatione Vicarii, qui animarum curam subeat, sicut hæc deputatio ad nullum alium, quàm Episcopum, ita etiam ista potestas dispensandi (subintellige ratione studii) non spectet nisi ad Episcopum. Zerola quoque *p. 1. v. studium* apud Garc. *num. 82.* dicit non esse adhuc ablatam Ordinariis auctoritatem dandi hujusmodi licentiam non residenti studiorum gratia habentibus Ecclesias parochiales, utpote quæ licentia eis competat jure communi, & quæ præscribuntur servanda in concessione hujusmodi licentiæ, dum ea petitur in urbe, servanda etiam esse locorum ordinariis, si quando eam volunt concedere, quamvis ad eam concedendam se debeant parcissimè habere. Zerolam sequi videtur Zechus *de rep. Eccl. tit. de Cler. non resid. num. 7.* apud Garc. *num. 84.* Verùm

3. Respondeo tertio longè probabilius, modò post Trid. curatis vi dictorum jurium antiquorum ac privilegiorum non licet amplius ratione studiorum abesse, neque ad id Episcopus ultra dictos duos menses facere potest potestatem. Garc. *loc. cit. à n. 80.* Filiuc. *loc. cit. n. 29.* Paxjord. *n. 50.* Gonz. *ad reg. 8. gl. 6. n. 251.* Alzedo *de prest. Episc. dign. p. 2. c. 9. n. 37.* Barb. *in collect. ad Trid. sess. 23. c. 1. n. 55.* uti & *de off. Paroch. cit. c. 8. n. 27.* Engels *loc. cit. &c.* sic sæpius declaratum à S. Congregatione testatur Paxjord. & alii passim; refert quoque Garc. *loc. cit.* plures harum declarationum, in quibus postquam præscriptus est modus servandus, dum datur istiusmodi licentia in Curia expressè subjungitur, hanc licentiam solùm habere locum in parochialibus obtentis ante Trid. quia in obtentis post Trid. licentia ab essendi studiorum gratia non datur. Et idem habetur juxta has declarationes S. Congreg. in Conc. Mediolan. *1. p. tit. 2. de residentia* apud Garc. *nu. 82.* atque ex his patet privilegium de non residendo, ut & de percipiendis fructibus derogatum quoad parochiales respectu studentium per Trid. Garc. *num. 83.* opus proinde ad hoc indulto speciali Papæ cum consensu ordinarii. Filiuc. *loc. cit.* Porro circa modum servandum in concessione talis licentiæ, dum ea conceditur in Urbe, quoad parochiales obtentas ante confirmationem Trident. (quod observandum in ordine ad hoc, dum fortè talis licentia per speciale indultum committeretur Episcopo concedenda curato) ait eadem Congregatio apud Garc. *n. 81.* de licentiis percipiendi fructus in absentia ratione studii ex parochialibus, itémque de non promovendo, quatenus imposterum concedere contingerit his, qui in Curia presentes erant, is modus servetur, scilicet ut hi, qui illas petunt, præsentent se personaliter Illustriss. N. aut Reverendissimo Prælato signaturæ sanctissimi, qui ex aspectu & brevi examine videant, an in fraudem id petatur; postea in licentia danda apponantur omnes hæc conditiones: Primò oneretur conscientia eorum, quibus

P. Lemven, Fori Benef. Tom. 1.

conceditur, ut debeant verè & actu ipso in famosa Universitate studio Theologia, vel canonum operam dare, alioquin fructus non faciant suos, ac pena non residentium teneantur, perinde ac si nullam licentiam habuissent. Secundò exprimitur in ea ætas impetrantis cum juramento, ut si fuerit major triginta annis, licentia non detur, nisi jam studium incepisset, & adhuc non absolvisset. Tertio non concedatur nisi ad quinquennium à principio studii computandum cum clausula: *modò intra annum promoveatur ad subdiaconatum.* Quartò manderur, ut cura animarum per Vicarium idoneum ab Ordinario eligendum gubernetur assignata congrua fructuum; pro his verò, qui erunt absentes à Curia licentiæ istæ committantur Ordinario, ubi est beneficium, & apponantur omnes qualitates, quæ supra. &c.

Questio 381. Vbi nam dicto privilegio juris communis quoad curatos absentes ratione studiorum derogatum colligatur per illud Trid. sess. 23. c. 1.

Respondeo: quatenus *ibidem* enixè statuit, ne curati abesse possint, nisi causa prius per Episcopum cognita, & probata, & quod discedendi licentiam ultra bimestre non obtineant, nisi ex gravi causa; S. Congregatio verò interpretum dicti Concilii causam studii judicet non esse causam gravem hodie in beneficiis curatis post dictum Concilium obtentis, ut ea obtinens possit abesse ad studendum, & discendum, ex quo habentur parochiales per concursum, vel saltem in forma dignum per examen factum cum tribus Examinatoribus synodalibus, cumque Concilium in beneficiis curatis id specialiter disponat in Ecclesiarum & animarum favorem, derogatur per illud dictum privilegium in jure insertum de percipiendis fructibus in absentia ratione studii, quoad beneficia curata. Et vel sic etiam derogatur privilegium de hoc specialiter concessum Universitatibus quibusdam, ut in iis per quinquennium tales studere possint, & in specie privilegium Eugeniænæ concessum super hoc universitati Salmantic. licet de iis privilegiis facta non sit mentio specialis, cum privilegia ista contineant privilegium juris communis, illud extendendo. sic ferè verboreus, Garc. *num. 107. & seq.*

Questio 382. An, & quando negotium proprium, vel lis ipsius beneficiati sit causa justa absentia ab Ecclesia?

1. Respondeo primò: ut negotium proprium (quod ponitur pro causa justa licentiæ ab essendi. *c. presentiam 7. q. 1.* & Argumento *c. relatum*, ubi causa studii refertur ad quamlibet aliam honestam causam; juxta *GL. v. prælatorum. Lott. n. 174.* sit causa justa necesse est, ut implicet utilitatem aliquam Ecclesiæ, vel beneficii, de cujus agitur residentia, vel ex persona propria ipsius beneficiati, vel ex natura rei. Lott. *num. 177.* Unde

2. Respondeo secundò: lis mota beneficiato super juribus & bonis ipsius beneficii, est causa justa absentia. *c. ex parte. de Cler. non resid. Lott. loc. cit.* Et in specie prosecutio litis super juribus & bonis ipsius parochialis est Parocho justa causa absentia à parochia. Garc. *num. 48.* citans Nav. *consil. 14. de Cler. non resid.* Addit tamen, quòd ne-

M 3

que